

طرح دوره و چک لیست خود ارزیابی دروس نظری و آزمایشگاهی (عملی)

نام درس: پرستاری سلامت مادر و نوزاد

کد درس: 26

مقطع و رشته: دانشجویان ترم سوم کارشناسی پیوسته پرستاری

ترم تحصیلی: نیمسال دوم تحصیلی 1404 - 1405

تعداد واحد: کل: 3 واحد شامل نظری: 3 واحد عملی: 0

مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به واحد):

دکتر مستانه کامروامنش 0/5 از 3 واحد

* دکتر اعظم باخته 1/75 از 3 واحد *مسئول درس

دکتر پروین عباسی 0/75 از 3 واحد

زمان ارائه درس: (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی) دوشنبه ها ساعت 14-16

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: یکشنبه ها 12-14

پیش نیازها: داروشناسی، پرستاری حرفه ای (مفاهیم پایه 1-20 و 2-21)، فرایند آموزش به مددجو (فرد، جامعه و خانواده)

هم نیازها: ندارد

محل آموزش: دانشکده پرستاری و مامایی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

اهداف کلی دوره: (شرح درس بر اساس کوریکولوم)

انتقال دانش، نگرش و مهارت های لازم به دانشجو نسبت به بهبود سلامت مادران و نوزادان با رویکرد خانواده محور در راستای

تامین سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی از لقاح تا کهنسالی

شناخت پویایی فیزیکی، فیزیولوژیکی و روانی مادر و نوزاد و نحوه سازگاری آنها با این مراحل

آموزش برای پذیرش نقش مادری و پیشگیری از عوامل تاثیرگذار مذهبی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی بر سلامت زن و

خانواده در انتظار فرزند

🌟 اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- جلسه اول: آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
- جلسه دوم: آشنایی با ساختمان دستگاه تناسلی زنان (مجازی)
- جلسه سوم: آشنایی با فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان (مجازی)
- جلسه چهارم: آشنایی با لقاح و رشد و تکامل جفت و جنین (مجازی)
- جلسه پنجم: آشنایی با تعاریف واژه ها و روشهای تشخیص حاملگی و همچنین علائم و نشانه های بارداری
- جلسه ششم: آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری و تطابق دستگاههای مختلف بدن مادر
- جلسه هفتم: آشنایی با اهمیت مراقبت های روتین دوران بارداری
- جلسه هشتم: آشنایی با ناراحتی های جزئی در دوران بارداری
- جلسه نهم: آشنایی با روشهای بررسی سلامت مادر در دوران بارداری و نحوه انجام مراقبتهای پره ناتال (مجازی)
- جلسه دهم: آشنایی با روشهای معمول تشخیص سلامت جنین
- جلسه یازدهم: آشنایی با زایمان طبیعی (تعریف زایمان، فرآیند زایمان، عوامل موثر و نقش پرستار در فرآیند مربوطه)
- جلسه دوازدهم: آشنایی با زایمان طبیعی (مراحل زایمان، بررسی سلامت مادر و جنین و مراقبتهای پرستاری مربوطه)
- جلسه سیزدهم آشنایی با ژنتیک و اهمیت آن در سلامت مادران و نوزادان (مجازی)
- جلسه چهاردهم آشنایی با روشهای مختلف تسکین دارویی و غیر دارویی درد زایمان (مجازی)
- جلسه پانزدهم آشنایی با دوره پس از زایمان و تغییرات دستگاههای مختلف پس از زایمان
- جلسه شانزدهم آشنایی با تغذیه نوزاد پس از زایمان با شیر مادر
- جلسه هفدهم آشنایی با تعریف تنظیم خانواده، اهمیت، اهداف، استراتژی و تاریخچه آن در ایران و جهان
- جلسه هجدهم آشنایی با انواع روشهای تنظیم خانواده (مجازی)
- جلسه نوزدهم آشنایی دانشجویان با مشخصات فیزیولوژیک نوزاد طبیعی و مراقبت های بلافاصله بعد از تولد در اتاق زایمان
- جلسه بیستم آشنایی دانشجویان با مراقبت های لازم در اتاق نوزادان
- جلسه بیست و یکم آشنایی دانشجویان با شیرمادر و مشخصات و فواید آن
- جلسه بیست و دوم آشنایی دانشجویان با خصوصیات نوزادان آسیب پذیر
- جلسه بیست و سوم آشنایی دانشجویان با مشکلات شایع خونی نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه
- جلسه بیست و چهارم آشنایی دانشجویان با مشکلات شایع تنفسی و متابولیک نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه

🌟 اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان
اهداف ویژه رفتاری جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- بهداشت مادران و نوزادان را تعریف نماید.
- 2- علم زایمان و مامایی را توضیح دهد.
- 3- اهداف بهداشت مادران و نوزادان را تعریف نماید.
- 4- عوامل موثر در توسعه خدمات بهداشتی مادر و نوزاد را توضیح دهد.
- 5- مسائل قانونی و اخلاقی در بهداشت مادر و نوزاد را بیان کند.
- 6- نقش و وظایف پرستاری بهداشت مادر و نوزاد را بیان کند.
- 7- فرایند پرستاری در پرستاری بهداشت مادر و نوزاد را بیان کند.
- 8- مفهوم خدمات بهداشتی اولیه را توضیح دهد.
- 9- شاخص های شایع بهداشتی مادران و نوزادان را توضیح دهد.
- 10- مراحل پذیرش نقش مادری و وظایف دوران بارداری را شرح دهد.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با ساختمان دستگاه تناسلی زنان
اهداف ویژه رفتاری جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- اعضای دستگاه تناسلی خارجی را نام ببرد.
- 2- اعضای دستگاه تناسلی داخلی را نام ببرد.
- 3- ساختمانهای نگهدارنده اندامهای تناسلی داخلی زنان را شرح دهد.
- 4- قسمتهای مختلف استخوان لگن را شرح دهد.
- 5- انواع لگن را از نظر ساختمانی با یکدیگر مقایسه نماید.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان
اهداف ویژه رفتاری جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- بلوغ و مراحل آن را توضیح دهد.
- 2- سیکل قاعدگی و تخمک گذاری را توصیف کند.
- 3- سندرم پیش از قاعدگی را توضیح دهد.
- 4- علائم، عوارض و عوامل موثر بر یائسگی را شرح دهد.

(مجازی)

(مدرس: دکتر باخته)

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با لقاح و رشد و تکامل جفت و جنین
اهداف ویژه رفتاری جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- نحوه تشکیل و تکامل سلول تخم را شرح دهد.
- 2- نحوه لانه گزینی سلول تخم و تغییرات بافت رحم در حاملگی را بیان نماید.
- 3- توده سلول داخلی و رویان را توضیح دهد.
- 4- دسیدوا، جفت و تکامل جفت را توضیح دهد.
- 5- اعمال جفت را توضیح دهد.
- 6- هورمون های مترشح از جفت را شرح دهد.
- 7- اختلالات جفت را توضیح دهد.
- 8- انواع جفت را توضیح دهد.
- 9- منبع تشکیل مایع آمنیوتیک، حجم و ترکیبات آن و وظایف آن را شرح دهد.
- 10- بندناف و نحوه اتصال آن و وظایف آن را توضیح دهد.
- 11- گردش خون جنینی و رشد و تکامل جنین را بیان کند.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با تعاریف واژه ها، علائم و نشانه های بارداری و همچنین روشهای تشخیص حاملگی

(مدرس: دکتر باخته)

اهداف ویژه رفتاری جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- واژه های مربوط به دوران بارداری شامل (Para, Gravida, Abortion و...) را تعریف کند.
- 2- علایم فرضی، احتمالی و قطعی بارداری را توضیح نماید.
- 3- روشهای تشخیص حاملگی، مدت زمان درست انجام تست ها و دقت هر کدام را توضیح دهد.
- 4- نحوه محاسبه سن حاملگی از طریق LMP و سونوگرافی را شرح دهد.
- 5- نحوه محاسبه تاریخ احتمالی زایمان را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری و تطابق دستگاههای مختلف بدن مادر (مدرس: دکتر کامروانش)

اهداف ویژه رفتاری جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- تغییرات دستگاه تناسلی داخلی را توضیح دهد.
- 2- تغییرات دیواره شکم و پوست را شرح دهد.
- 3- تغییرات دستگاه ادراری را شرح دهد.
- 4- تغییرات دستگاه گردش خون و قلب و عروق را توضیح دهد.
- 5- تغییرات پستانها را شرح دهد.
- 6- تغییرات دستگاه گوارش را توضیح دهد.
- 7- تغییرات وزن را شرح دهد.
- 8- تغییرات سیستم تنفسی را شرح دهد.
- 9- تغییرات غدد را شرح دهد.

10- تغییرات استخوان ها، دندان ها و مو را شرح دهد.

11- تغییرات روانی را شرح دهد.

(مدرس: دکتر باخته)

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با اهمیت مراقبت های روتین دوران بارداری
اهداف ویژه رفتاری جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- اهداف مراقبت های دوران بارداری را شرح دهد.
- 2- اهمیت ویزیت پره ناتال را توضیح دهد.
- 3- فواصل ملاقات روتین جهت دریافت مراقبتهای بهداشتی در دوران بارداری را توضیح دهد.
- 4- مراقبت از پوست، پستان و دندان ها را توضیح دهد.
- 5- توصیه های سالم در مورد بهداشت جسمی و روانی دوران حاملگی را شرح دهد
- 6- تغییرات رژیم غذایی در بارداری را توضیح دهد.
- 7- واکسیناسیون در دوران بارداری را شرح داده
- 8- مسافرت، مقاربت، مضرات استفاده از مواد مخدر، الکل، اشعه و داروها را در دوران بارداری شرح دهد.
- 9- علائم خطر دوران بارداری را بشناسد.

(مدرس: دکتر کامروامنش)

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با ناراحتی های جزئی در دوران بارداری
اهداف ویژه رفتاری جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- تهوع و استفراغ صبحگاهی را توضیح دهد.
- 2- سوزش معده و پیکا را توضیح دهد.
- 3- واریس، ادم اندام ها را توضیح دهد.
- 4- نفخ شکم، یبوست و هموروئید را توضیح دهد.
- 5- تنگی نفس، بی خوابی را توضیح دهد.
- 6- هیپوتانسیون وضعیتی را شرح دهد.
- 7- انقباضات و کرامپ های ساق پا را توضیح دهد.
- 8- اهداف مراقبت های دوران بارداری را بیان نماید.
- 9- مراقبتهای پرستاری در ناراحتی های جزئی در دوران بارداری را توضیح دهد.
- 10-علائم هشداردهنده در مراقبت های پره ناتال در بارداری را شرح دهد.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با روشهای بررسی سلامت مادر در بارداری و نحوه انجام مراقبتهای پره ناتال

(مجازی)

(مدرس: دکتر باخته)

اهداف ویژه رفتاری جلسه نهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- در ارزیابی سلامت مادر در دوران بارداری مراحل گرفتن شرح حال، انجام معاینات بالینی عمومی و مامایی را توضیح دهد.
- 2- آزمایشات مخصوص دوران بارداری را لیست نماید.
- 3- نتایج آزمایشهای روتین دوران حاملگی را تفسیر نماید.
- 4- آموزشهای لازم به مدد جو در دروان بارداری (بهداشت روحی، - جسمی، - تغذیه و ورزش) را بیان کند.
- 5- بر اساس BMI مادر باردار ، میزان اضافه وزن مجاز برای وی را بیان نماید.
- 6- مددجو را در رابطه با خودمراقبتی آموزش دهد.

7- تمرینات تنفسی، تن آرامی و ورزشهای مناسب دوران بارداری را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دهم: آشنایی با روشهای معمول تشخیص سلامت جنین
اهداف ویژه رفتاری جلسه دهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- اهمیت و دلایل بررسی سلامت جنین را بیان کند.
- 2- انواع روشهای تهاجمی و غیرتهاجمی تشخیص سلامت جنین را نام برده و با یکدیگر مقایسه نماید.
- 3- مانیتورینگ داخلی و خارجی را توضیح دهد و موارد کاربرد آنرا ذکر کند.
- 4- روشهای NST و OCT را شرح دهد.
- 5- انواع deceleration را در OCT همراه با ذکر علت بیان کند.
- 6- روش انجام آمنیوسنتز و کوردوسنتز و علل استفاده از آنها را بیان کند.
- 7- مراقبتهای پرستاری هریک از روش های بررسی سلامت جنین را شرح دهد.
- 8- موارد کاربرد سونوگرافی را در بارداری و زایمان ذکر نماید.

هدف کلی جلسه یازدهم: آشنایی با زایمان طبیعی (تعریف زایمان، فرآیند زایمان، عوامل موثر و نقش پرستار در فرآیند مربوطه)
(مدرس: دکتر باخته)

اهداف ویژه رفتاری جلسه یازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- فرآیند زایمان طبیعی را تعریف و عوامل موثر بر زایمان را نام ببرد.
- 2- کانال زایمان (شامل استخوان ها، مفاصل، تقسیمات و اقطار لگن) و روش های اندازه گیری اقطار لگن را توضیح دهد.
- 3- آناتومی سر جنین (استخوان ها، درزها و فونتانل ها) ، حالت، قرار، نمایش، وضعیت و ایستگاه جنین در رحم را شرح دهد.
- 4- روشهای تشخیص وضعیت قرار گیری جنین در لگن را نام ببرد.
- 5- هدف از انجام هر یک از مانورهای لثوپولد را بیان نماید.
- 6- انواع پوزیشن عضو نمایشی در لگن مادر را از روی تصویر شناسایی نماید.
- 7- مراحل عبور جنین از لگن (مکانیسم های کاردینال) را شرح دهد.
- 8- تئوریهای مربوط به شروع زایمان را با یکدیگر مقایسه کند.

هدف کلی جلسه دوازدهم: آشنایی با زایمان طبیعی (مراحل زایمان، بررسی سلامت مادر و جنین و مراقبتهای پرستاری مربوطه)
(مدرس: دکتر باخته)

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوازدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- مراحل مختلف زایمانی را لیست نموده و خصوصیات هر یک از مراحل زایمان را شرح دهد.
- 2- در مرحله اول زایمان؛ فازهای زایمانی، تشخیص، مداخلات ، و مراقبتهای شناخته و شرح توضیح دهد.
- 3- علائم زایمان کاذب را با زایمان حقیقی مقایسه کند.
- 4- واژه های مربوط به مرحله اول زایمان را شرح دهد.
- 5- خصوصیات انقباضات رحمی را توضیح دهد.
- 6- نیروهای زایمانی دخیل در زایمان طبیعی را نام برده و تشریح کند.
- 7- آموزشهای لازم را در مراحل مختلف زایمان لیست نماید.

- 8- عوامل روانی موثر بر زایمان طبیعی را نام برده و علائم مقدماتی شروع زایمان را شرح دهد.
- 9- مراقبتهای پرستاری حین زایمان را شرح داده و آموزشهای لازم به مددجو را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه سیزدهم: آشنایی با ژنتیک و اهمیت آن در سلامت مادران و نوزادان (مدرس: دکتر اعظم باخته) (مجازی)
اهداف ویژه رفتاری جلسه سیزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- اهمیت ژنتیک در بهداشت مادران و نوزادان را شرح دهد.
- 2- اختلالات ژنی و کروموزومی را توضیح دهد.
- 3- احتمال وقوع برخی از بیماریهای ژنتیکی و نحوه انتقال این بیماریها را بیان نماید.
- 4- اهداف، اندیکاسیون، مراحل و مسائل اخلاقی مشاوره ژنتیک را ذکر نماید.
- 5- روشهای تشخیص بیماریهای اختلالات ژنتیکی در دوران بارداری را نام ببرد.
- 6- نقش پرستار در مشاوره ژنتیک را شرح دهد.
- 7- نظر اسلام نسبت به نسل سالم را بیان کند.
- 8- خدمات پزشکی در سقطهای مجاز و درمانی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه چهاردهم: آشنایی با روشهای مختلف تسکین دارویی و غیر دارویی درد زایمان (مدرس: دکتر کامروامنش) (مجازی)
اهداف ویژه رفتاری جلسه چهاردهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- علل ایجاد دردهای زایمان را فهرست کرده، تئوری و مکانیسم درد زایمان را شرح دهد.
- 2- روشهای کاهش غیر دارویی درد زایمان (لاماز، رید، تنس، طب سوزنی، طب فشاری و هیپنوتیزم) را نام برده و مختصر توضیح دهد.
- 3- نواح روشهای بی دردی شایع در زایمان را نام برده و شرایط استفاده از آنها را شرح دهد.
- 4- روش های دارویی کاهش درد زایمان را نام برده و مکانیسم اثر هریک را توضیح دهد.
- 5- مزایا، معایب، مکانیسم اثر و مراقبتهای پرستاری هر روش کاهش درد را تشریح نماید.
- 6- انواع ورزشها و روشهای آرامسازی دوران بارداری را شرح دهد.
- 7- داروهای مسکن و، مخدر و خواب آورها در زایمان را نام ببرد و عوارض و فواید آن را مختصر توضیح دهد.
- 8- آموزشهای لازم به بیمار را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه پانزدهم: آشنایی با دوره پس از زایمان و تغییرات دستگاههای مختلف پس از زایمان (مدرس: دکتر اعظم باخته)
اهداف ویژه رفتاری جلسه پانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- دوره نفاس را تعریف و تغییرات آناتومیک و فیزیولوژیک مربوط به دستگاه تولید مثل در این دوران را شرح دهد.
- 2- تغییرات جسمی و روحی روانی بعد از زایمان و آموزشهای پرستاری در این دوران را توضیح دهد.
- 3- تغییرات سیستم های مختلف (شامل دستگاه ادراری، گردش خون، گوارش و .....) در دوره بعد از زایمان را بیان کند.
- 4- مراقبتهای پرستاری بعد از زایمان و آموزشی این دوره را بیان نماید.
- 5- غم و اندوه بعد زایمان را تعریف نموده و اتیولوژی، علائم و نشانه ها و درمان آن را ذکر نماید.
- 6- سازگاری خانوادگی با تولد نوزاد را تشریح نماید.
- 7- بررسی های فیزیکی ضروری در حین مرحله چهارم زایمان را توضیح دهد.
- 8- راهکارهای پیشگیری از خونریزی بیش از حد و عفونت در مادر را شرح دهد.
- 9- روش های مناسب برای بهبود راحتی، استراحت، راه رفتن و ورزش مادر را پس از زایمان توضیح دهد.

10- اقدامات ضروری در جهت ارتقای سلامت مادر برای بارداری های بعدی را توضیح دهد.

(مدرس: دکتر اعظم باخته)

هدف کلی جلسه شانزدهم: آشنایی با تغذیه نوزاد پس از زایمان با شیر مادر

اهداف ویژه رفتاری جلسه شانزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- آناتومی، فیزیولوژی پستان و فیزیولوژی تولید شیر را توضیح دهد.
- 2- درمورد اهمیت تماس مادر و نوزاد طبق آموزش های تئوری توضیح دهد
- 3- مشخصات شیر مادر، مزایا و اثرات جسمی و روانی تغذیه با شیر مادر در مادر و نوزاد را شرح دهد.
- 4- درخصوص تغذیه انحصاری نوزاد با شیر مادر و اهمیت اولین تغذیه بدون غلط صحیح را توضیح دهد.
- 5- توجهات پرستاری در شروع شیردهی و آموزش های لازم برای تغذیه نوزاد را نام ببرد .
- 6- روش های صحیح وضعیت شیردهی، موارد منع شیردهی، و قطع شیردهی را توضیح دهد. و نظر اسلام نسبت به تغذیه با شیرمادر را بیان نماید.
- 7- تغذیه مصنوعی را تعریف کرده و انواع شیر مصنوعی را نام ببرد.
- 8- نظر اسلام نسبت به تغذیه نوزاد با شیرمادر را بیان نماید.

(مدرس: دکتر اعظم باخته)

هدف کلی جلسه هفدهم: آشنایی با تعریف تنظیم خانواده، اهمیت، اهداف، استراتژی و تاریخچه آن در ایران و جهان

اهداف ویژه رفتاری جلسه هفدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان را توضیح دهد.
- 2- اهداف تنظیم خانواده را لیست نماید نموده و استراتژیهای آن را در ایران و جهان شرح دهد.
- 3- تأثیر تنظیم خانواده و فاصله گذاری در سلامت و بقاء مادران و کودکان را شرح دهد.
- 4- نظر اسلام نسبت به تولیدمثل و روش های تایید شده پیشگیری از بارداری در اسلام را بیان نماید .
- 5- ارزشیابی برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده را شرح دهد.
- 6- موارد استفاده، کنتراندیکاسیون و عوارض جانبی روش های مختلف پیشگیری از بارداری را بیان نماید.

(مدرس: دکتر کامروامنش) (مجازی)

هدف کلی جلسه هجدهم: آشنایی با روش های تنظیم خانواده

اهداف ویژه رفتاری جلسه هجدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- انواع روش های طبیعی و مصنوعی پیشگیری از بارداری را نام ببرد.
- 2- میزان اثربخشی، مکانیسم اثر، موارد استفاده، کنتراندیکاسیون و عوارض جانبی روش های مختلف پیشگیری از بارداری را بیان نمایند.
- 3- روش های مختلف هورمونی و غیر هورمونی پیشگیری از بارداری را لیست نماید.
- 4- مزایا و معایب انواع روش های پیشگیری از بارداری را توضیح دهد.
- 5- دستورالعمل تجویز هر روش و طریقه صحیح استفاده از روش ها را شرح دهد.
- 6- موارد احتیاط و مراقبت های پرستاری روشهای پیشگیری دائمی از بارداری را لیست نماید.

هدف کلی جلسه نوزدهم: آشنایی با مشخصات فیزیولوژیک نوزاد طبیعی و مراقبت های بلافاصله بعد از تولد در اتاق زایمان
(مدرس : دکتر عباسی)

اهداف ویژه رفتاری جلسه نوزدهم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- تغییرات فیزیولوژیک در دوران نوزادی را شرح دهد.
- 2- مراقبت های تنفسی در نوزاد تازه متولد شده را بیان کند.
- 3- راههای پیش گیری از هیپوترمی را لیست کند .
- 4- نحوه تعیین آپگار را توضیح دهد.
- 5- مراقبت های مربوط به بستن بند ناف را بیان کند .
- 6- اقدامات مربوط به شناسایی نوزاد را شرح دهد .

(مدرس : دکتر عباسی)

هدف کلی جلسه بیستم: آشنایی با مراقبت های لازم در اتاق نوزادان

اهداف ویژه رفتاری جلسه بیستم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- علائم حیاتی در نوزاد را شرح دهد .
- 2- رفلکس های نوزادی را توضیح دهد.
- 3- مشخصات قد، وزن، دورسرو دورسینه در نوزادان را بیان کند .
- 4- مراقبت از چشم در نوزاد را توضیح دهد.
- 5- پیش گیری از عفونت در نوزاد را بیان کند.
- 6- مراقبت از دستگاه تناسلی در نوزاد را شرح دهد.
- 7- تست های غربالگری در نوزادان را توضیح دهد .
- 8- واکسیناسیون در نوزادان را شرح دهد .

(مدرس : دکتر عباسی)

هدف کلی جلسه بیست و یکم: آشنایی دانشجویان با شیرمادر، مشخصات و فواید آن

اهداف ویژه رفتاری جلسه بیست و یکم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- آناتومی و فیزیولوژی پستان را تشریح کند.
- 2- فیزیولوژی ترشح شیر را بیان نماید.
- 3- مشخصات شیر مادرو مزایای آن را شرح دهد.
- 4- اثرات جسمی و روانی تغذیه با شیر مادر در مادر و نوزاد را شرح دهد.
- 5- نظر اسلام در مورد تغذیه با شیر مادر را بیان کند.

(مدرس : دکتر عباسی)

هدف کلی جلسه بیست و دوم: آشنایی دانشجویان با خصوصیات نوزادان آسیب پذیر

اهداف ویژه رفتاری جلسه بیست و دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- نوزاد نارس، کم وزن، دیررس را تعریف کند.
- 2- مشخصات و عوارض نوزاد نارس، کم وزن، دیررس را بیان نماید..
- 3- مراقبت های پرستاری در نوزاد نارس، کم وزن، دیررس شرح دهد.

- 4- مراقبت در انکوباتور و تغذیه نوزاد نارس را توضیح دهد.
- 5- عوامل خطر ساز و مشکلات ناشی از تولد زودتر از موعد (نارسی) را بیان کند .
- 6- عوامل خطر ساز و مشکلات ناشی از تولد دیرتر از موعد (دیررسی) را شرح دهد

هدف کلی جلسه بیست و سوم: آشنایی دانشجویان با ایکنتر نوزادی و مشکلات شایع خونی نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه

اهداف ویژه رفتاری جلسه بیست و سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- زردی فیزیولوژیک و پاتولوژیک را شرح دهد .
- 2- اقدامات درمانی و پرستاری در زردی فیزیولوژیک و پاتولوژیک را بیان کند.
- 3- اقدامات پرستاری در فتوتراپی و تعویض خون را شرح دهد.
- 4- ناسازگاری ABO و Rh را تعریف کند.
- 5- علائم، روشهای تشخیص، درمان و مراقبتهای پرستاری مبتنی بر تشخیصهای پرستاری را در ناسازگاری های خونی توضیح دهد.

هدف کلی جلسه بیست و چهارم: آشنایی دانشجویان با مشکلات شایع تنفسی و متابولیک نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه

اهداف ویژه رفتاری جلسه بیست و چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- هایپوترمی و هایپوگلیسمی را تعریف و اقدامات پرستاری آن را بیان نماید.
- 2- آسپیراسیون مکونیوم را توصیف نماید.
- 3- سندرم دیسترس تنفسی در نوزاد را شرح دهد.
- 4- مراقبتهای پرستاری در سندرم دیسترس تنفسی را توضیح دهد.
- 5- عکس العمل خانواده نسبت به فرزند ناهنجار، مرده و آسیب پذیر را توضیح دهد.
- 6- نقش پرستار در تطبیق خانواده با وضعیت جدید را تشریح کند.

روش های تدریس:

□ پانل بحث و گفت و گو (Panel Discussion)

□ آموزش مبتنی بر تیم (TBL)

□ کار در پراتیک و مرکز مهارتها

□ گردش علمی (Field Trip)

□ شبیه سازی (Simulation)

■ سخنرانی (Lecture)

□ آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)

□ ارائه سمینار توسط دانشجو

□ آموزش بر روی مولاژ

□ ایفای نقش (Role Play)

□ سایر موارد: پرسش و پاسخ، بحث گروهی (Group Discussion)

🌈 رسانه‌های کمک آموزشی:

- ☐ اسلاید (پاورپوینت) ☒ فیلم آموزشی ☐ پوستر ☐ مدل ☐ نمونه بیمار ☐ نرم‌افزار
☐ پمفلت ☒ جزوه ☐ سایر: پاورپوینت صداگذاری شده

🌈 نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

- ☐ OSCE ☒ کوئیز ☒ امتحان کتبی پایان دوره/ترم ☒ امتحان کتبی / شفاهی میان دوره/ترم ☐ پروژه
☐ تحقیق ☐ سمینار ☒ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت ☐ آزمون‌های استدلالی (سناریو، پازل، ویژگی‌های کلیدی)
☐ سایر موارد:

روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
1 تکوینی	کوئیز کتبی، تشریحی، یا شفاهی	5%	15 دقیقه اول کلاس
	حضور فعال در کلاس پرسش و پاسخ و بحث	5%	تمام جلسات
	آزمون میان ترم کتبی - تستی - تشریحی	30%	طبق هماهنگی با نماینده کلاس
2 تراکمی	آزمون پایان ترم کتبی: تستی - تشریحی	60%	طبق برنامه مصوب دانشکده

🌈 منابع و مراجع آموزشی

✓ منابع اصلی:

بارداری و زایمان ویلیامز (2022). کانینگهام، هرت. لونو، گیلسترپ. بلوم، ونسترم. ترجمه قاضی جهانی، ب و همکاران. انتشارات گلبان 1401.

پرستاری مادران و نوزادان. ترجمه ربابه ضیغمی کاشانی، الهه دشتی و محمود بختیاری. نشر سالمی. جامع نگر. آخرین چاپ

پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان: میترا ذولفقاری و احمدعلی اسدی نوقابی. تبلیغ و نشر بشری. آخرین چاپ

درسنامه‌ی پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان لیفر 2012. مهناز شوقی - مهناز سنجری. نشر جامعه نگر. آخرین چاپ

✓ منابع فرعی و مکمل:

1. Lowdermilk D, Perry S, Cashion K, Alden K. Maternity & Women's health care, 12th ed. edn. USA. : Elsevier. 2020

2. مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی)، وزارت بهداشت، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده، اداره سلامت مادران.

پایگاه‌های اطلاعاتی و آنلاین:

www.UpToDate.com; www. Healthline.com; www.WebMed.com; www. Mayoclinic. com

بسته به موضوع در مورد وبسایت‌های اختصاصی در هر جلسه راهنمایی می شود

مقالات از Google Scholar

قوانین و مقررات دوره

- 1- حضور و غیاب: حضور منظم و فعال در کلاس درس
- 2- تحویل به موقع تکالیف:
- 3- سیاست تقلب و plagiarism: هنگام ارائه یک مطلب ملزم به معرفی رفرنس معتبر و درست باشد.
- 4- رعایت اخلاق حرفه‌ای:
- 5- رعایت پوشش حرفه ای: رعایت پوشش حرفه ای مصوب دانشگاه
- 6- نحوه ارتباط با استاد: رعایت تعامل حرفه ای با استاد و سایر دانشجویان همراهی با مدرس در برگزاری یک دوره آموزشی موفق و متناسب با نیازهای دانشجویان
- 7- مشارکت در دوره: در بحث های گروهی و فعالیت های آموزشی شرکت نمایند.
- 8- سایر: تلفن همراه خود را در کلاس درس خاموش نمایند، در هر جلسه آمادگی پاسخگویی به سوالات مباحث قبل را داشته باشند

جدول زمانبندی جلسات درس پرستاری سلامت مادر و نوزاد

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس / مدرسین
1	آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان	دکتر باخته
2	آشنایی با ساختمان دستگاه تناسلی زنان (مجازی)	دکتر باخته
3	آشنایی با فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان (مجازی)	دکتر باخته
4	آشنایی با لقاح و رشد و تکامل جفت و جنین (مجازی)	دکتر باخته
5	آشنایی با تعاریف واژه ها و روشهای تشخیص حاملگی و همچنین علائم و نشانه های بارداری	دکتر باخته
	برگزاری آزمون میان ترم	
6	آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری و تطابق دستگاههای مختلف بدن مادر	دکتر کامروامنش
7	آشنایی با اهمیت مراقبت های روتین دوران بارداری	دکتر باخته
8	آشنایی با ناراحتی های جزئی در دوران بارداری	دکتر کامروامنش
9	آشنایی با روشهای بررسی سلامت مادر در دوران بارداری و نحوه انجام مراقبتهای پره ناتال (مجازی)	دکتر باخته
10	آشنایی با روشهای معمول تشخیص سلامت جنین	دکتر باخته
11	آشنایی با زایمان طبیعی (مراحل زایمان، بررسی سلامت مادر و جنین و مراقبتهای پرستاری مربوطه)	دکتر باخته
12	آشنایی با زایمان طبیعی (تعریف زایمان، فرآیند زایمان، عوامل موثر و نقش پرستار در فرآیند مربوطه)	دکتر باخته
13	آشنایی با ژنتیک و اهمیت آن در سلامت مادران و نوزادان (مجازی)	دکتر باخته
14	آشنایی با روشهای مختلف تسکین دارویی و غیر دارویی درد زایمان (مجازی)	دکتر کامروامنش
	برگزاری آزمون میان ترم	
15	آشنایی با دوره پس از زایمان و تغییرات دستگاههای مختلف پس از زایمان	دکتر باخته
16	آشنایی با تغذیه نوزاد پس از زایمان با شیر مادر	دکتر باخته
17	آشنایی با تعریف تنظیم خانواده، اهمیت، اهداف، استراتژی و تاریخچه آن در ایران و جهان	دکتر باخته
18	آشنایی با انواع روشهای تنظیم خانواده (مجازی)	دکتر کامروامنش
19	آشنایی دانشجویان با مشخصات فیزیولوژیک نوزاد طبیعی و مراقبت های بلافاصله بعد از تولد در اتاق زایمان	دکتر عباسی
20	آشنایی دانشجویان با مراقبت های لازم در اتاق نوزادان	دکتر عباسی
21	آشنایی دانشجویان با شیرمادر و مشخصات و فواید آن	دکتر عباسی
22	آشنایی دانشجویان با خصوصیات نوزادان آسیب پذیر	دکتر عباسی

دکتر عباسی	آشنایی دانشجویان با مشکلات شایع خونی نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه	23
دکتر عباسی	آشنایی دانشجویان با مشکلات شایع تنفسی و متابولیک نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه	24

جدول بلوپرینت آزمون درس پرستاری سلامت مادر و نوزاد

جدول بلوپرینت آزمون: درس پرستاری سلامت مادر و نوزاد
دانشکده: پرستاری و مامایی
نیمسال تحصیلی: دوم 1404-1405
گروه آموزشی: سلامت باروری - کودکان

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	تعداد سوالات	تعداد سوالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
				حیطه شناختی	حیطه مهارتی	حیطه نگرشی
1	آشنایی با کلیات پرستاری بهداشت مادران و نوزادان	2	3	3	-	-
2	آشنایی با ساختمان دستگاه تناسلی زنان (مجازی)	2	3	3	-	-
3	آشنایی با فیزیولوژی دستگاه تناسلی زنان	2	3	3	-	-
4	آشنایی با لقاح و رشد و تکامل جفت و جنین (مجازی)	2	3	3	-	-
5	آشنایی با تعاریف واژه ها و روشهای تشخیص حاملگی و همچنین علائم و نشانه های بارداری	2	3	3	-	-
6	آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری و تطابق دستگاههای مختلف بدن مادر	2	3	3	-	-
7	آشنایی با اهمیت مراقبت های روتین دوران بارداری	2	3	3	-	-
8	آشنایی با ناراحتی های جزئی در دوران بارداری	2	3	3	-	-
9	آشنایی با روشهای بررسی سلامت مادر در دوران بارداری و نحوه انجام مراقبتهای پره ناتال	2	3	3	-	-
10	آشنایی با روشهای معمول تشخیص سلامت جنین	2	3	3	-	-
11	آشنایی با زایمان طبیعی (مراحل زایمان، بررسی سلامت مادر و جنین و مراقبتهای پرستاری مربوطه)	2	3	3	-	-
12	آشنایی با زایمان طبیعی (تعریف زایمان، فرآیند زایمان، عوامل موثر و نقش پرستار در فرآیند مربوطه)	2	4	4	-	-

13	آشنایی با ژنتیک و اهمیت آن در سلامت مادران و نوزادان	2	3	3	-	-
14	آشنایی با روشهای مختلف تسکین دارویی و غیر دارویی درد زایمان	2	4	4	-	-
15	آشنایی با دوره پس از زایمان و تغییرات دستگاههای مختلف پس از زایمان	2	4	4	-	-
16	آشنایی با تغذیه نوزاد پس از زایمان با شیر مادر	2	3	3	-	-
17	آشنایی با تعریف تنظیم خانواده، اهمیت، اهداف، استراتژی و تاریخچه آن در ایران و جهان	2	3	3	-	-
18	آشنایی با انواع روشهای تنظیم خانواده	2	4	4	-	-
19	آشنایی با مشخصات فیزیولوژیک نوزاد طبیعی و مراقبت های بلافاصله بعد از تولد در اتاق زایمان	2	3	3	-	-
20	آشنایی با مراقبت های لازم در اتاق نوزادان	2	2	2	-	-
21	آشنایی با شیرمادر و مشخصات و فواید آن	2	2	2	-	-
22	آشنایی با خصوصیات نوزادان آسیب پذیر	2	2	1	-	1
23	آشنایی با مشکلات شایع خونی نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه	2	3	3	-	-
24	آشنایی با مشکلات شایع تنفسی و متابولیک نوزادان آسیب پذیر و مراقبت های پرستاری مربوطه	2	3	3	-	-

چک لیست ارزیابی طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی استاد/اساتید (سهم به واحد): دکتر مستانه کامروامنش 0/5 از 3 واحد
 دکتر اعظم باخته 1/75 از 3 واحد
 دکتر پروین عباسی 0/75 از 3 واحد

نام دانشکده: پرستاری و مامایی عنوان درس: پرستاری سلامت مادر و نوزاد

مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجوی: ترم سوم کارشناسی پیوسته پرستاری

نیمسال و سال تحصیلی کنونی: دوم 1404-1405

نام ارزیاب / ارزیابان: دکتر مستانه کامروامنش (مدیر گروه)

ردیف	موضوع	نمره کسب شده	حد نصاب نمره	نمره ارزیابی مدیر گروه	نمره ارزیابی EDO
1	مشخص بودن عنوان کلی درس، کد درس	0/5	0/5	0/5	
2	مشخص بودن مخاطبان	0/5	0/5	0/5	
3	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد/ اساتید از واحد	0/5	0/5	0/5	
4	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز، ساعت، نیمسال تحصیلی)	0/5	0/5	0/5	
5	مشخص بودن دروس پیش نیاز و هم نیاز	0/5	0/5	0/5	
6	مشخص بودن هدف کلی دوره	1	1	1	
7	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)	1.5	1.5	1.5	
8	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه	2	2	2	
9	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی	2	2	2	
10	مشخص بودن منابع مورد استفاده بر اساس کوریکولوم مصوب	1	1	1	
11	مشخص بودن روش تدریس	1	1	1	
12	مشخص بودن وسایل آموزشی	1	1	1	
13	مشخص بودن شیوه ارزشیابی دانشجویان	1	1	1	
14	مشخص بودن زمان آزمون پایان دوره	1	1	1	
15	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجوی	0/5	0/5	0/5	
16	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس	2	2	2	
17	وجود جدول بودجه بندی دروس (blue print)	1.5	1.5	1.5	
18	پوشش دادن بایدهای یادگیری (Must learn) در طرح دوره	2	2	2	
	نمره نهایی	20	20	20	

پیشنهادهای:

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
 خانم اعظم فرجی

نام و امضای مدیر گروه:
 خانم دکتر مستانه کامروامنش
 تاریخ ارسال: 1405/1/16

نام و امضای مدرس:
 مستانه کامروامنش، اعظم باخته ، پروین عباسی
 تاریخ تحویل: 1404/12/25

